

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Національного університету
охорони здоров'я України
імені П. Л. Шупика, професор

Наталія САВИЧУК

02 березня 2026 року

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації аспіранта Злобенця Сергія Олександровича**

(прізвище, ініціали здобувача)

**«Лікування хворих на рак прямої кишки із локалізацією в дистальних відділах з
використанням удосконаленої методики»**

(назва дисертації)

**що подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі
знань 22 «Охорона здоров'я», за спеціальністю 222 «Медицина»**

Призначені наказом Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика від «27» лютого 2026 № 797 голова та рецензенти, а саме:

Голова: ГОРДІЙЧУК Прокіп Іванович, д.мед.н., професор, завідувач кафедри онкології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика МОЗ України.

Рецензент: ЩЕРБІНА Олег Володимирович, д.мед.н., професор, професор кафедри ядерної медицини, радіаційної онкології та радіаційної безпеки Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика МОЗ України.

Рецензент: КЕБКАЛО Андрій Борисович, д.мед.н., професор, завідувач кафедри ендоскопічної та роботизованої загальної і метаболічної хірургії Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика МОЗ України.

Розглянувши дисертацію Злобенця Сергія Олександровича на тему: «Лікування хворих на рак прямої кишки із локалізацією в дистальних відділах з використанням удосконаленої методики» (тему дисертації затверджено рішенням Вченої ради Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика «21» грудня 2022 (протокол № 10), наукові публікації, в яких висвітлено основні наукові результати, а також за результатами фахового

семінару профільних кафедр (онкології; ядерної медицини, радіаційної онкології та радіаційної медицини; ендоскопічної та роботизованої загальної і метаболічної хірургії) Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика від «27» лютого 2026 (протокол №4/26), ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації

Рак прямої кишки є однією з найпоширеніших злоякісних пухлин у світі та в Україні, характеризується високою смертністю і тенденцією до зростання, що зумовлює значну медико-соціальну важливість проблеми.

Сучасні підходи лікування, включаючи тотальну мезоректумектомію та неоад'ювантну хімієпроменевою терапію, покращили онкологічні результати і сприяли поширенню сфінктерозберігаючих операцій, однак функціональні результати залишаються недостатніми.

Після низької передньої резекції у 40-80% пацієнтів розвивається синдром низької передньої резекції, що проявляється порушенням утримання, частими дефекаціями та суттєвим зниженням якості життя.

Відсутність єдиного стандарту відновлення резервуарної функції обумовлює необхідність розробки ефективних реконструктивних методик, спрямованих на зменшення проявів LARS і покращення якості життя пацієнтів без зниження онкологічної радикальності лікування

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота виконана згідно з планом науково-дослідних робіт (НДР) Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика та є фрагментом НДР кафедри онкології «Оптимізація діагностики та лікування хворих з пухлинами різних локалізацій», державний реєстраційний номер 0117U002467, Термін виконання 2017-2026 рр.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Дисертаційна робота є особистою працею автора та виконана під керівництвом доктора медичних наук, професора кафедри онкології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, Сорокіна Богдана Вікторовича. На основі проведеного автором аналітичного огляду літератури визначена актуальність проблеми. Спільно з науковим керівником сформульована тема, мета роботи, завдання та основні напрямки досліджень. Дисертантом розроблений дизайн дослідження, критерії включення та не включення в дослідження, набір та розподіл пацієнтів на групи. Здобувач самостійно здійснював збір та аналіз медичної документації для ретроспективної частини дослідження. У проспективній частині здобувач проводив клінічне обстеження кожного пацієнта, асистував під час хірургічних втручань, виконував окремі операції самостійно, а також брав активну участь у лікуванні пацієнтів у клініці кафедри онкології Національного університету

охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика (НУОЗ України імені П. Л. Шупика) на базі відділення проктології Київської обласної клінічної лікарні. Автор самостійно виконував збір клінічних та інструментальних даних, їх статистичну обробку, аналіз та інтерпретацію результатів дослідження. Дисертантом самостійно сформульовані висновки, написано всі розділи та оформлено дисертацію.

Спеціальність, якій відповідає дисертація: дисертація повністю відповідає паспорту спеціальності галузь знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

4. Ступінь достовірності результатів проведених досліджень, висновків та рекомендацій, що викладені у дисертації.

Дослідження проводилось з дотриманням основних біоетичних положень Конвенції Ради Європи про права людини та біомедицину, Гельсінської декларації Всесвітньої медичної асоціації про етичні принципи проведення наукових медичних досліджень за участі людини, Настанови з клінічних досліджень та наказів МОЗ України. Наукові положення, висновки та рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному матеріалі. Достовірність даних підтверджена, окрім достатнього обсягу спостережень, використанням надійних статистичних методів обробки та аналізу даних.

5. Наукова новизна одержаних результатів дослідження.

- Проведено комплексний порівняльний клініко-функціональний аналіз результатів лікування хворих на рак дистальних відділів прямої кишки після низької передньої резекції з формуванням двоскладчастого товстокишкового тазового резервуару та після стандартного прямого колоректального анастомозу з позицій функціональних результатів та якості життя.

- На підставі поєднання клінічної оцінки, валідованих опитувальників (LARS, Wexner, FIQL, EORTC QLQ-CR29) та об'єктивних фізіологічних методів (сфінктерометрія, балонометрія) доведено, що формування тазового резервуару асоціюється із зниженням частоти й тяжкості синдрому низької передньої резекції, ефективнішим відновленням анальної континенції та статистично значущим підвищенням показників якості життя у віддалені строки спостереження (6-12 місяців).

- Встановлено тісні кореляційні взаємозв'язки між функціональними параметрами сфінктерного апарату, резервуарною ємністю неоректума та клінічними проявами LARS: тяжкість синдрому має сильні зворотні кореляції з показниками сфінктерного тону (r \approx -0,70...-0,78; p < 0,001), резервуарної ємності (r \approx -0,56...-0,64; p < 0,001) та показниками якості життя за шкалою FIQL (r до -0,68; p < 0,001).

- Показано, що удосконалена методика забезпечує патофізіологічну компенсацію втрати резервуарної функції прямої кишки шляхом формування адекватної неоректальної ємності та оптимізації сфінктерної функції, що є механістичною основою профілактики тяжких форм LARS.
- Доведено, що застосування удосконаленої методики не погіршує онкологічні результати лікування та є онкологічно еквівалентним стандартному колоректальному анастомозу.

Практичне значення одержаних результатів дослідження.

Практичне значення полягає в тому, що її результати стали підставою для:

- впровадження формування двоскладчастого товстокишкового тазового резервуару під час низької передньої резекції у хворих на рак дистальних відділів прямої кишки з метою профілактики післяопераційних функціональних порушень;
- оптимізації реконструктивного етапу сфінктерозберігаючих операцій шляхом відновлення резервуарної функції неоректума та покращення анальної континенції;
- зниження частоти та тяжкості синдрому низької передньої резекції і підвищення показників якості життя пацієнтів у віддаленому післяопераційному періоді без погіршення онкологічної радикальності лікування;
- впровадження комплексного підходу до оцінки функціональних результатів із застосуванням сфінктерометрії, балометрії та валідованих опитувальників (LARS, Wexner, FIQL, EORTC QLQ-CR29) для об'єктивізації результатів лікування та прогнозування функціональних наслідків;
- використання отриманих результатів у клінічній практиці проктологічного відділення Київської обласної клінічної лікарні та в навчальному процесі кафедри онкології НУОЗ України імені П.Л. Шупика.

6. Обізнаність здобувача з результатами наукових досліджень інших вчених за обраною тематикою.

Здобувачем у процесі написання дисертації опрацьовано 200 актуальних літературних праць інших вчених, з яких 4 кирилицею та 196 латиницею. За обраною тематикою здобувач має високу обізнаність з результатами наукових досліджень вітчизняних і зарубіжних вчених.

7. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях.

Основні результати дисертаційної роботи викладені у 4 публікаціях, зокрема 3 статті в наукових фахових журналах, відповідно до «Переліку наукових фахових видань України», 1 стаття, що індексуються Scopus або Web

of Science; 1 робота в збірниках та матеріалах з'їздів, конгресів, симпозіумів та науково-практичних конференцій. Отримано патент України на винахід № 118427 від 10.01.2019 «Спосіб формування тазового резервуару».

Праці, в яких опубліковані основні результати дисертації:

1. Сорокін Б.В., Злобенець С.О. Спосіб формування тазового резервуару : патент на винахід № 118427, Україна; зареєстровано 10.01.2019. Державна організація «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» (УКРНОІВІ).

2. Bogdan V. Sorokin, Sergiy O. Zlobenets (2024) Low anterior resection syndrome in distal rectal cancer patients and its correction methods / *Wiadomości lekarskie* 2024; 77 (11): 2252-2260. *Keywords: rectal cancer, colonic reservoir, low anterior resection syndrome, transverse double-fold reservoir.*

DOI: <https://doi.org/10.36740/WLek/197105>

3. Сорокін Б.В., Злобенець С.О. (2025) Функціональні результати у хворих на рак прямої кишки після низької передньої резекції прямої кишки з формуванням резервуару та без нього/ *Український медичний часопис*, 5 (171) – VIII 2025, 115-118. *Ключові слова: рак прямої кишки, низька передня резекція, тазовий резервуар, синдром низької передньої резекції, якість життя*

DOI: [10.32471/umj.1680-3051.267640](https://doi.org/10.32471/umj.1680-3051.267640)

4. Злобенець С.О. (2025) Метод хірургічної профілактики синдрому низької передньої резекції/ *Український медичний часопис*, 7 (173) – XI 2025. *Ключові слова: рак прямої кишки, низька передня резекція, тазовий резервуар, тотальна мезоректумектомія.*

DOI: [10.32471/umj.1680-3051.269703](https://doi.org/10.32471/umj.1680-3051.269703)

5. Сорокін Б.В., Пироговський В.Ю., Злобенець С.О. (2024) Особливості лікування раку нижньоампулярного відділу прямої кишки / *Періопераційна медицина-2024.-Том7, №2. с.19-22. Ключові слова: рак прямої кишки, низька передня резекція, нижньоампулярний відділ.*

[https://doi.org/10.31636/prmd.v7i2.2.](https://doi.org/10.31636/prmd.v7i2.2)

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Сорокін Б.В., Злобенець С.О. (10-11 січня 2025). *Доповідь на тему «Синдром низької передньої резекції»*. Представлено на конференції Lviv Live Endoscopy 2025, Premier Hotel Dnister, Львів, Україна.

2. Міжнародна науково-практична конференція з публікацією тез: Злобенець С.О., Сорокін Б.В. Синдром низької передньої резекції та метод його корекції // *Crosspoint. Volume 2. 2026. С. 49–50.*

8. Впровадження наукових досліджень у практику.

Результати дисертаційного дослідження впровадженні у практику проктологічного відділення Київської обласної клінічної лікарні та учбовий процес кафедри онкології НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

9. Апробація результатів дослідження.

Основні положення дисертації доповідались та обговорені на:

Науково-практичних конгресах, симпозіумах і конференціях з міжнародною участю: Сорокін Б.В., Злобенець С.О. (10–11 січня 2025). *Доповідь на тему «Синдром низької передньої резекції»*. Представлено на конференції Lviv Live Endoscopy 2025, Premier Hotel Dnister, Львів, Україна.

Національних з'їздах, конгресах, симпозіумах: Міжнародна науково-практична конференція з публікацією тез: Злобенець С.О., Сорокін Б.В. Синдром низької передньої резекції та метод його корекції // *Crosspoint. Volume 2. 2026. С. 49–50.*

10. Характеристика здобувача, його шлях у науці, ступінь наукової зрілості.

Проведені дослідження й опубліковані наукові праці характеризують Злобенець Сергія Олександровича як кваліфікованого фахівця і дослідника. Здобувач має глибокі фахові знання, педагогічний хист, здібний до наукових досліджень, вміє глибинно аналізувати, аналітично мислити та формувати висновки. Методично проводив наукові дослідження за темою дисертації, приймав активну участь у проведенні науково – практичних конференцій в Україні та за кордоном. За період навчання у закладах вищої освіти та роботи у лікувальних установах зарекомендував себе як сумлінного здобувача та науковця, висококваліфікованого та відповідального лікаря-хірурга-онколога.

Злобенець Сергій Олександрович за період роботи в практичній медицині проявив себе як висококваліфікований лікар-онкохірург, який володіє класичними і новітніми методиками надання медичної допомоги.

Злобенець Сергій Олександрович є сформованим, кваліфікованим науковцем з глибоким теоретичним та практичним рівнем підготовки, високою ерудицією та досвідом, що дозволяє вважати його фахівцем із спеціальності 222 «Медицина».

Висновок

Враховуючи актуальність теми дослідження, наукову новизну і практичне значення одержаних результатів, впровадження їх у практику, достатню повноту викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях, відповідність роботи вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії,

затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Наказу МОН України від 19.08.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», рекомендувати дисертацію Злобенця Сергія Олександровича на тему: «Лікування хворих на рак прямої кишки із локалізацією в дистальних відділах з використанням удосконаленої методики» до розгляду у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора філософії із спеціальності 222 «Медицина».

Головуючий на засіданні

фахового семінару,

д.мед.н., професор, завідувач кафедри онкології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика МОЗ України

Прокіп ГОРДІЙЧУК

Рецензент,

д.мед.н., професор, професор кафедри ядерної медицини, радіаційної онкології та радіаційної безпеки Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика МОЗ України

Олег ЩЕБРИНА

Рецензент,

д.мед.н., професор, завідувач кафедри ендоскопічної та роботизованої загальної і метаболічної хірургії Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика МОЗ України

Андрій КЕБКАЛО

Секретар фахового семінару,

ст. лаборант кафедри онкології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика МОЗ України

Людмила ПИВОВАРЧУК